

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри англійської мови
А. Марчишина Алла МАРЧИШИНА
26 серпня 2025 р.

ООК 07 РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Практика усного та писемного мовлення англійської мови

за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметною спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна
література (німецька)
зі спеціалізації 014.022 Німецька мова та зарубіжна література
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
мова навчання *англійська*

2025-2026 навчальний рік

Розробники програми:

О.М. Литвинюк, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри англійської мови

Робочу програму ухвалено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 11 від «26» серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми О.О. Добринчук

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення англійської мови» полягає у формуванні у бакалаврів іншомовної лінгвістичної, комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетенції.

Метою викладання навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення англійської мови» є підготовка висококваліфікованих, мотивованих, здатних до автономного підвищення своєї кваліфікації вчителів англійської мови, фахівців, які володіють усіма необхідними професійними знаннями, вміннями, навичками та компетенціями для роботи у середніх навчальних закладах.

Навчання іноземної мови в цьому курсі переслідує комплексну реалізацію практичної, загальноосвітньої, виховної, розвиваючої та професійно-педагогічної мети, що досягається в процесі практичного оволодіння іноземною мовою.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Рік навчання	2
Семестр вивчення	3-4
Кількість кредитів ЄКТС	7
Загальний обсяг годин	210
Кількість годин навчальних занять	106
Лекційні заняття	
Практичні заняття	106
Семінарські заняття	
Лабораторні заняття	
Самостійна та індивідуальна робота	104
Форма підсумкового контролю	3 семестр – ; 4 семестр – екзамен.

3. Статус дисципліни: навчальна дисципліна «Практика усного та писемного мовлення англійської мови» належить до обов'язкових освітніх компонентів, освітніх компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: пререквізитами є ОК «Основи практичної граматики та фонетики англійської мови», ОК вивчається з 2 семестру, кореквізитами є «Лінгвокраїнознавство Великої Британії та США».

5. Програмні компетентності навчання:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у сфері професійної діяльності вчителя іноземних мов (німецької, англійської) та зарубіжної літератури та/або у навчанні, що передбачає застосування теорій, сучасних технологій та методів навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

Загальні компетентності:

ЗК 05. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді.

ЗК 06. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 07 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:

СК 08. Здатність до ефективної комунікативної взаємодії, яка передбачає коректне спілкування іноземними мовами (німецькою та англійською) в різноманітних ситуаціях.

СК 14. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах (іноземною та державною мовами).

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 07 Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української, німецької та англійської мов (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН 19. Знає мовні норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті та вміє застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

7. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики успішності навчання з дисципліни є: завдання поточного контролю, модульні контрольні роботи, тестові завдання, екзамен.

8. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	разом	у тому числі
	м	

		л е к ц і й н і з а н я т т я	п р а к т и ч н і з а н я т т я	с е м і н а р с ь к і з а н я т т я	л а б о р а т о р н і з а н я т т я	с а м о с т і й н а р о б о т а	і н д и в і д у а л ь н а р о б о т а
III семестр							
Змістовий модуль 1. About myself							
Тема1. Personality/Introductory course. Phonetics.			4			4	
Тема 2. Character. The verb to be. Personal pronouns.			4			4	
Тема 3. Feelings and emotions. Objective and Possessive Pronouns			6			4	
Тема 4. Dwelling. Demonstrative Pronouns			4			4	
Тема 5. Accommodation. Numerals			4			4	
МКР			2			2	
Всього годин за ЗМ 1			24			22	
Змістовий модуль 2. My life							
Тема 6. Food. Noun. Plural of nouns. Countable / uncountable. Much, many, few, little			4			4	
Тема 7. Meals. Possessive case of Nouns.			4			4	
Тема 8. Shopping. To be in the Present, Past and Future. Types of questions.			4			4	
Тема 9. Eating out. Construction there is/there are. Prepositions of place.			4			4	
Тема 10 Healthy habits. Articles. The Indefinite Pronouns.			4			4	
МКР			2			2	
Всього годин за ЗМ 2			22			22	
Разом годин за I семестр			46			44	
IV семестр							

Змістовий модуль 3. Activities							
Тема11. Present Indefinite Tense. // Jobs.			6			6	
Тема 12. Adjectives. Degrees of comparison. Appearance.			6			6	
Тема13. Adverbs			6			6	
Тема 14 Vocabulary practice.			6			6	
Тема 15.Speaking practice.			4			4	
МКР			2			2	
Всього годин за ЗМ 3			30			30	
Змістовий модуль 4.The world							
Тема 16. Past Indefinite Tense. // Shops.			6			6	
Тема17. Past Simple and Past Continuous. Quantities with countable and uncountable nouns.// Getting there.			6			6	
Тема 18. Present Perfect. Too and not enough. // Eat.			6			6	
Тема 19 Vocabulary practice.			6			6	
Тема 20.Speaking practice/			4			4	
МКР			2			2	
Всього годин за ЗМ 4			30			30	
Разом годин за II семестр			60			60	

9. Форми поточного та підсумкового контролю.

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі форми контролю: поточне усне опитування, поточне тестування, словниковий диктант, перевірка письмових (творів, переказів, перекладів, анотацій тощо) та творчих (проектів, інсценувань тощо) завдань, підсумковий письмовий контроль.

Форми підсумкового контролю: 4 семестр – екзамен.

10. Критерії оцінювання результатів навчання.

Максимальна кількість балів за результатами поточного контролю – 60. З них максимальна кількість балів за чотири МКР – 20 (по 5 балів за кожну МКР). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання, складається на практичних заняттях та консультаціях відповідно до тематики. Самостійна робота оцінюється у 10 балів та складається у вигляді презентацій, доповідей або тестових завдань. Максимальна кількість балів за результатами екзамену – 40. Екзаменаційний білет складається з 3-х питань. Відповідь за кожне додаткове запитання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість додаткових запитань (за бажанням студента) – 4.

3 семестр

Поточний і модульний контроль		Самостійна робота	Атестація
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		

(10 балів)		(10 балів)		10 балів	30
Поточний контроль (5 балів)	МКР (5 балів)	Поточний контроль (5 балів)	МКР (5 балів)		

4 семестр

Поточний і модульний контроль				Самостійна робота	Іспит	Сума
Змістовий модуль 1 (10 балів)		Змістовий модуль 2 (10 балів)		10 балів	40	100
Поточний контроль (5 балів)	МКР (5 балів)	Поточний контроль (5 балів)	МКР (5 балів)			

Максимальна кількість балів за результатами поточного контролю – 60.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів ВО за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами ВО, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять та оцінюється за 12-бальною шкалою. Бали за змістовий модуль перераховуються за формулою (Середня оцінка навчальної діяльності $\times 0,05 + 0,4 \times$ ваговий бал змістового модуля). Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів ВО на навчальних заняттях рівний 12. Відповіді студентів на практичних заняттях оцінюються за 12-бальною системою за наступними критеріями:

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач ВО володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач ВО не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу

		знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач ВО намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач ВО володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Здобувач ВО розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач ВО розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічний)	7	Здобувач ВО правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання здобувача ВО досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими помилками; вміє самостійно працювати, може підготувати доповідь чи презентацію.
	9	Здобувач ВО вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє

		аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач ВО володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
	11	Здобувач ВО володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (вебінари, диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси.
	12	Здобувач ВО має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Критерії оцінювання результатів виконання МКР.

Висновок про рівень підготовки студентів робиться на підставі результатів виконання завдань модульної контрольної Підсумкова оцінка виставляється з урахуванням балів, отриманих за всі види завдань. Розподіл балів за виконання модульних контрольних робіт подані у таблиці вище.

За підсумками вивчення навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення англійської мови» здобувачі виконують дві модульні контрольні роботи у кожному семестр, МКР оцінюємо за ваговим балом за кожен модульну роботу (дивись таблиці розподілу балів). 7 та 8 семестри: максимальний бал з МКР – 5, мінімальний бал з МКР – 3.

Модульну контрольну роботу виконують у письмовій формі. До її написання допускають всі здобувачі ВО. Позитивну оцінку за МКР не рекомендовано покращувати. Невиконання МКР оцінюють в 0 балів. Здобувачі, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

МКР (5 балів):

1 та 2 завдання мають на меті перевірити рівень володіння здобувачами ВО граматичними навичками. Максимальна кількість балів за кожне завдання – 1 бал.

3 завдання перевіряє засвоєння лексики здобувачами ВО та навички її використання на понадфразовому рівні. Максимальна кількість балів – 1 бал.

4 завдання - письмо. Письмо дозволяє виявити рівень сформованості навичок здобувачами ВО висловлюватися письмово на задану тему. Максимальна кількість балів – 2 бали.

Критерії оцінки самостійної роботи.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів ВО оцінюється в 10 балів. Самостійна робота складається на практичних заняттях та на консультаціях.

Контроль за самостійною роботою відбуватиметься за допомогою різних видів робіт: презентації, доповіді на відповідні теми та тестові завдання.

Самостійна робота (10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
10 балів	Здобувач вищої освіти вчасно виконує усі завдання самостійної роботи, активно та творчо підходить до виконання завдань самостійної роботи, Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
8-9 балів	Здобувач допускає 1-2 незначні помилки у змісті доповіді, її оформленні та представленні. Здобувач вищої освіти повно викладає самостійно опрацьований матеріал, виявляє уміння добувати інформацію з різноманітних джерел, вміє порівнювати різні явища, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, викладає матеріал логічно та послідовно.

7 балів	Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи. Здобувач допускає 3-4 помилки у змісті, оформленні та представленні самостійної роботи.
5-6 балів	Здобувач допускає 5-6 помилок у змісті, оформленні та представленні самостійної роботи. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно.
менше 6 балів	Здобувач ВО вірно виконує лише частину завдань, кількість яких не досягає 60% від загального обсягу, при виконанні інших припускає грубі помилки або не виконує. Вид контролю потребує повторного складання.

Підсумковий контроль (іспит)

Білет іспиту складається з трьох питань:

1. Read, translate and retell the text.
2. Conversational topic.
3. Grammar test.

Структура білету та критерії оцінювання:

1. Read and render the message of the text-fragment. (обсяг уривку – 500-800 др.знаків) – 12 балів
2. Dwell on the topic: “.....” (200 words) – 12 балів
3. Do the grammar test – 16 балів

Питання 1, 2 оцінюється за 12-тибальною шкалою. Третє завдання складається з 32 граматичних тестів множинного вибору де нараховується 0.5 бали за кожну правильну відповідь. За 1 та 2 питання бали нараховуються відповідно до таких критеріїв:

“відмінно”(„12-10”):

1. Перше питання: Робота з текстом. Правильне володіння графемно-фонемними навичками техніки читання (виразне читання тексту з дотриманням правильності вимови, фразового наголосу, інтонаційних моделей). Повне розуміння основного змісту тексту та правильне розкриття основної ідеї тексту. Послідовне викладання змісту тексту. Чітке висловлювання думок. Достатнє використання лексичного мінімуму. Допускається 3-4 помилки граматичного та лексичного характеру.

2. Друге питання: правильне вживання синонімічних слів та виразів у різних контекстах, при високій мовній культурі. Достатня кількість ілюстрацій, прикладів.

“добре”(“9-7”):

1. Перше питання: Робота з текстом. Правильне володіння графемно-фонемними навичками техніки читання (виразне читання тексту з дотриманням правильності вимови, фразового наголосу, інтонаційних моделей). Достатнє розуміння основного змісту тексту та правильне розкриття основної ідеї тексту. Послідовне викладання змісту тексту. Достатнє використання лексичного мінімуму. Допускається до 4-5 помилок граматичного та лексичного характеру.

2. Друге питання: правильне вживання синонімічних слів та виразів у різних контекстах, при належній мовній культурі. Достатня кількість ілюстрацій, прикладів.

“задовільно”(“6-4”):

1. Перше питання: Робота з текстом. Недостатнє володіння графемно-фонемними навичками техніки читання (виразне читання тексту з дотриманням правильності вимови, фразового наголосу, інтонаційних моделей). Недостатнє розуміння основного змісту тексту та основної ідеї тексту. Непослідовне викладання змісту тексту. Недостатнє використання лексичного мінімуму. Допускається до 7-8 помилок граматичного та лексичного характеру.

2. Друге питання: Неповний виклад матеріалу. Недостатня кількість ілюстрацій, прикладів.

Низький рівень мовної культури.

«незадовільно»(“3-1”):

1. Перше питання: Робота з текстом. Недостатнє володіння графемно-фонемними навичками техніки читання (виразне читання тексту з дотриманням правильності вимови, фразового наголосу, інтонаційних моделей). Нерозуміння більшої частини змісту тексту та неспроможність розкрити основну ідею тексту. Хаотичне та неповне викладання змісту тексту. Недостатнє використання лексичного мінімуму. Допускаються численні помилки граматичного та лексичного характеру.

2. Друге питання: Хаотичний та невпевнений виклад матеріалу. Відсутність ілюстрацій, прикладів. Низький рівень мовної культури.

Студент неспроможний відтворити стандартні ситуації навіть після навідних запитань викладача.

В умовах застосування **дистанційних технологій** навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/vie w).

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
67-74	D (задовільно)	задовільно	
60-66	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)		

13. Рекомендована література

Основна література:

1. Outcomes. English Course. Pre-intermediate Student's Book. Cheriton House. Andover. UK. 2015. 210 p.
2. Литвинюк О.М. Граматика англійської мови. Неособові форми дієслова : Навчальний посібник.. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. 188 с.
3. Литвинюк О.М. Граматика англійської мови. Способи дієслова. Умовний спосіб дієслова : Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2013. 124 с.
4. Янсон В.В., Свистун Л.В. Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга I: Навч. посібник. Англ. мовою. К.: ТОВ „ВП Логос”, 2007. 369 с.

Додаткова література:

1. Basic English : Conditional Sentences : навчально-методичний посібник / уклад. : Олена Главацька. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 60 с.
2. Elizabet Shatman. Across cultures. Longman, 2005. 157 p.

3. Enjoy Practising Phonetics! Навчальний посібник з практичної фонетики для студентів факультету іноземних мов. Вінниця: ПП Видавництво «Фоліант», 2004. 256 с.
4. Jenny Dooley – Virginia Evans Grammarway 3, Express Publishing, 2001.
5. Литвинюк О.М. English vocabulary and grammar practice. Кам'янець-Подільський. 2022. 80 с.
6. Литвинюк О.М. Law and Order. Grammar Rules Кам'янець-Подільський. 2021. 116 с.
7. Литвинюк О.М., Свідер І.А. English Grammar. Кам'янець-Подільський, ТОВ «Абетка». 2023. 47 с.
8. Литвинюк О., Фрасинюк Н. Take English Grammar Easy. навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ВПП «'Апостроф», 2025. 104 с. (видання друге, доповнене).
9. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Практична граматики англійської мови з вправами. Навч. посібник. Вінниця: ПП «Нова Книга», 2006. 275 с.

14. Інтернет-ресурси

1. <https://test-english.com/reading/b2/>
2. <https://prod.learnenglishteens.bcle.ixishosting.co.uk/skills>
3. <https://www.teachingenglish.org.uk/teaching-resources/teaching-adults/lesson-plans/advanced-c1>
4. <https://learnenglish.britishcouncil.org/skills/listening/c1-listening>